

Beleidskompasformulier voor internetconsultatie ten behoeve van het wetsvoorstel en ministeriële regeling houdende regels voor de aangifte van bpm met een koerslijst of taxatierapport

Wie zijn belanghebbenden en waarom?

De belanghebbenden bij deze wet- en regelgeving zijn onder meer:

- Autohandelaren en importeurs van gebruikte motorrijtuigen. Zij maken voor de aangifte van de bpm gebruik van koerslijsten of taxatierapporten om de bpm-afschrijving te bepalen. Zij zijn direct betrokken bij de uitvoering van deze regels.
- Koerslijstproviders. Zij moeten bij hun waardebepalingsmethodiek rekening houden met de nieuwe eisen aan transparantie en kunnen ook de inkoopfactuur gebruiken.
- Taxateurs en taxatiebureaus. Zij moeten bij hun waardebepalingsmethodiek rekening houden met de nieuwe eisen.
- Particulieren en bedrijven. Zij kopen gebruikte motorrijtuigen in. De hoogte van de bpm is belangrijk voor de restwaarde van het motorrijtuig bij latere verkoop of export.
- De Belastingdienst. De Belastingdienst is verantwoordelijk voor de handhaving en controle van de bpm-aangiften.
- Branche-organisaties. Zij behartigen de belangen van autohandelaren en consumenten met het oog op eerlijke heffing van bpm.

Met brancheorganisaties en de Belastingdienst wordt periodiek overleg gevoerd. Tevens is een gesprek gevoerd met koerslijstproviders. Mede op basis daarvan zijn de conceptvoorstellen tot stand gekomen. Middels deze publieke internetconsultatie wordt om een reactie gevraagd van de gehele branche, waaronder de taxatiebureaus.

2. Wat is het probleem?

Bij de bepaling van de bpm bij de inschrijving van gebruikte voertuigen bestaan er twee methoden waarvoor nadere regulering gewenst is: de koerslijst en het taxatierapport.

Bij de koerslijstmethodiek bestaat het probleem dat koerslijsten niet altijd transparant zijn op welke werkelijke transacties de handelsinkoopwaarde is gebaseerd. Dit kan leiden tot twijfels over de juistheid van de handelsinkoopwaarde die is afgegeven door de handelskoerslijst. Daarnaast wordt er momenteel geen mogelijkheid geboden om een inkoopfactuur te gebruiken als uitgangspunt voor de bpm-berekening. Hierdoor kunnen voertuigen met unieke kenmerken, waarvoor weinig of geen referenties beschikbaar zijn in koerslijsten, moeilijk correct worden gewaardeerd. Het ontbreken van wettelijke kaders voor de opbouw van koerslijsten leidt tot vragen bij zowel belastingplichtigen als inspecteurs.

Bij de taxatiemethode ligt het probleem in het feit dat taxatierapporten worden gebruikt om kunstmatig lage waarderingen vast te stellen. Hierbij wordt de bpm-heffing aanzienlijk verlaagd ten opzichte van de marktwaarde. Dit gebeurt bijvoorbeeld door taxatiewaarden te rapporteren die ver onder de feitelijke inkoopprijs liggen, zonder objectieve onderbouwing. Dit leidt tot oneerlijke concurrentie en een verlies aan belastinginkomsten. Om dit probleem tegen te gaan, wordt een drempel ingevoerd waarbij de taxatiewaarde niet lager mag zijn dan de inkoopprijs. Indien de belastingplichtige van mening is dat een lagere waarde gerechtvaardigd is, moet hij dit met bewijsstukken onderbouwen.

De omvang van het probleem is aanzienlijk, aangezien jaarlijks tienduizenden bpm-aangiften worden ingediend op basis van taxaties en koerslijsten. De Belastingdienst signaleert een toenemend aantal controles en correcties op bpm-aangiften, wat wijst op een groeiende behoefte aan helderheid en handhaafbaarheid. Indien de overheid niet ingrijpt, blijft het risico bestaan dat belastingplichtigen gebruik maken van oneigenlijke taxaties of ondoorzichtige koerslijsten, met als gevolg onduidelijkheid en rechtsongelijkheid.

3. Wat zijn opties om het doel te realiseren?

Er zijn twee beleidsopties.

De eerste optie is wettelijk in te grijpen en daarop te handhaven. Dit omvat het opnemen van regels omtrent transparantie in koerslijsten, het toestaan van de inkoopfactuur als uitgangspunt voor de bpm-berekening en het stellen van strengere regels aan taxatierapporten, teneinde oneigenlijk gebruik te voorkomen.

De tweede optie is om niets te doen en het aan de markt over te laten. Dit zou betekenen dat koerslijstproviders en taxateurs zelf verantwoordelijk blijven voor de kwaliteit en betrouwbaarheid van hun waardebepalingen, zonder wettelijke verplichtingen voor transparantie of minimumnormen voor taxatiewaarden.

Na afweging is gekozen voor de eerste optie, aangezien deze zorgt voor meer rechtszekerheid, een eerlijker speelveld en een betere handhaafbaarheid door de Belastingdienst.

3. Wat zijn de gevolgen van de opties?

De voorgestelde maatregelen hebben diverse gevolgen voor verschillende betrokken partijen. Voor belastingplichtigen betekent dit meer rechtszekerheid en een eenvoudiger bpm-aangifteproces. Zij

kunnen eenvoudig een reële afschrijving vaststellen op basis van de inkoopprijs die ze zelf hebben betaald. Dat versterkt de prikkel om motorrijtuigen tegen een zo gunstig mogelijke prijs in te kopen in het buitenland.

Voor de overheid wordt de handhaafbaarheid verbeterd en wordt misbruik van de regeling verminderd. Autohandelaren en koerslijstproviders moeten hun systemen aanpassen om te voldoen aan de nieuwe wettelijke vereisten. Koerslijstproviders kunnen te maken krijgen met een toename van aanvragen om koerslijstwaarderingen. Taxateurs kunnen te maken krijgen met een afname van het aantal taxatierapporten dat wordt opgevraagd, en de rapporten zullen aan hogere eisen moeten voldoen. Daarbij kan alleen een taxatiewaarde worden vastgesteld die lager is dan de inkoopprijs, indien de belastingplichtige daarmee instemt en een objectieve onderbouwing daarvoor aandraagt.

Er is een regeldruktoets uitgevoerd op het voorstel, waaruit blijkt dat de wijzigingen de administratieve lasten voor belastingplichtigen verlagen. Gelijktijdig met de internetconsultatie wordt een uitvoeringstoets aangevraagd.

Wat is de voorkeursoptie?

De voorkeursoptie is de gecombineerde aanpak van het voorliggende wetsvoorstel en regeling. Met het concept-wetsvoorstel wordt geregeld dat koerslijstwaardering plaatsvinden op basis van werkelijke handelstransacties, en wordt de mogelijkheid geboden om de inkoopprijs te gebruiken om de handelsinkoopwaarde te bepalen. Met de concept-regeling worden regels gesteld die de transparantie van koerslijsten vergroten, een ondergrens voor bpm-berekening op basis van inkoopprijs regelt (waarbij minimaal 75% van de forfaitaire afschrijvingstabel wordt aangehouden), en nadere eisen stelt aan taxatierapporten.

De voorgestelde maatregelen zijn doeltreffend en doelmatig doordat zij transparantie bevorderen, misbruik tegengaan en tegelijkertijd duidelijkheid scheppen voor belastingplichtigen. De administratieve lasten worden verlaagd, omdat er minder afhankelijkheid van taxatierapporten ontstaat. Voor de Belastingdienst wordt de handhaving eenvoudiger en efficiënter.

Deze doelen dragen bij aan duurzame ontwikkelingsdoelen, met name SDG 16 (Vrede, Justitie en Sterke Instellingen) door een eerlijke en transparante belastingheffing te bevorderen. Daarnaast draagt de maatregel bij aan brede welvaart door het vergroten van de rechtszekerheid en gelijke behandeling van belastingplichtigen.

Er zijn enkele risico's en onzekerheden, waaronder mogelijke fraude met inkoopfacturen en noodzakelijke aanpassingen in de bedrijfsprocessen van koerslijstproviders en taxateurs. De monitoring en evaluatie zal periodiek plaatsvinden, waarbij de effectiviteit van de koerslijstmethodiek wordt beoordeeld en daarnaast wordt gerapporteerd over de gevolgen van de regeling op belastingaangiften en controlepraktijken. Op basis van die evaluatie kunnen nadere voorzieningen worden getroffen, zoals een aanpassing van het de ondergrens voor de bpm-berekening op basis van de inkoopprijs, te weten 75% van de forfaitaire afschrijvingstabel.